

Champagne

De wijn, de schilder en de gildemeester

AUBE EN CHAMPAGNE

Het département Aube in de regio Champagne-Ardenne heeft drie parels aan haar kroon: het historische Troyes - opgepoetst door een Nederiandse gildemeester- , Les Riceys - het belangrijkste wijndorp - en het dorp Essoyes waar de schilder Renoir woonde en werkte.

Troyes is de historische hoofdstad van de Champagnestreek. Hier, in de smalle steegjes en op de bekeide pleinen werden vanaf de twaalfde eeuw de beroemde jaarmarkten (de zogeheten Foires de Champagne) gehouden. Lakenhandelaars uit de Zuidelijke Nederlanden dreven handel met koopmannen uit Italië. Zodoende was net een van de haltes vanwaaruit de Italiaanse renaissance zich naar het noorden verspreidde. En Troyes was in zijn 'gouden période' zelfs een geduchte concurrent voor Parijs. De stad heeft talloze vakwerkhuisen, kerken en musea. Indrukwekkend is de grote kathedraal, opgetrokken in laat-gotische stijl met prachtige roosvensters en glas-in-loodramen uit verschillende periodes. Naast de kathedraal is het Musée d'Art Moderne gevestigd in het voormalig bis-schoppelijk paleis.

Troyes dankt een deel van zijn charme aan de Nederlandse timmerman Erwin Schriever. Als gildemeester en directeur van het bedrijf Charpentiers de Troyes heeft hij de afgelopen jaren tientallen vakwerkhuisen in het middel-eeuwse centrum gerestaureerd. Neem de vijf naast elkaar gelegen gevels aan de Rue Emile Zola, de belangrijkste winkelstraat. Schriever ontdeed de gevels van de lelijke, in de negen-tiende eeuw aangebrachte pleisterlaag, herstelde het houtwerk en bracht met natuurlijke pigmenten de oorspronkelijke kleur op de lemen tussenuit muren terug. Nu ogen de pandjes weer fris en vrolijk in groen, geel, oranje en rood.

Meester Schriever

Een oude Rets en een gereedschapskist. Meer bezat Erwin Schriever niet toen hij in 1983 naar Troyes kwam om in opleiding te gaan bij het fimmermansgilde Compagnons du Devoir. Schriever droomde ervan gildemeester te worden. De Nederlander genoot van de opleiding: "Als leerling leef je met een honderdtal anderen in een soort internaat. Doordeweeks werk je bij een meester, die je de Hjne kneepjes van het vak leert. In de weekenden staan er tekenlessen en theorievakken op het programma." Na die eerste intensieve leerperiode begon hij aan zijn 'Tour de France', een rondreis langs diverse gildehuizen, die hem onder meer naar Reims, Rouen, Toulouse, Dijon en Strasbourg bracht. "Het is niet alleen van belang dat je tijdens deze reis een echte vakman wordt, maar ook een goed mens", vertelt Schriever. "Ruim achthonderd uur moet je aan je zogenoemde cAe/d'oeuvre

besteden. naast je gewone werk-tijden. Dat is niet mis, hoor. De kwaliteit van je meesterwerk is natuurlijk belangrijk, maar nog zwaarder weegt hoe je je sociaal gedraagt in die moeilijke van keihard werken." Schriever heeft voor zichzelf dan ook de gil-denaam "Hollandais le bon coeur", de Hotlander met het goede hait, gekozen. Hij lacht en wijst op de plepkleine gouden ringetjes die hij in zijn oren draagt. "Ook die hel-pen mij eraan te herinneren een goed mens te zijn. De zeven kanten van deze ringetjes symboliseren de zeven waarden van het gil-de: naast broederschap, discipline en geduld, zijn dit generositeit, eerlijkheid, moed en trouw. Niet iedere gildemeester kiest ervoor deze oorbellen te dragen. Maar ik vind het leuk. Het is een gebruik dat teruggaat op de slaven die in het oude Egypte de piramides bouwden. Als zij na gedane arbeid werden vrijgelaten, droegen zij zulke gouden ringetjes in hun oren als teken van hun herwonnen vrijheid."

De gedreven Nederlander woont in een zelfgebouwd huis (met bio-materialen) in het natuurpark bij Lusigny sur Barse, ten oosten van Troyes. Zijn meesterproef is een twee meter hoge replica van een Noord-Friese poldermolen (schaal 1:10), die te zien is in het nabijgelegen La Maison du Parc.

Les Riceys is voor wijnkenners een begrip. Het herbergt maar liefst drie gecontroleerde herkomstbenamingen: de Champagne, de Coteaux champenois en de vermaarde Rosé des Riceys. Die rosé zou de lievelingswijn zijn van Lodewijk XIV. De Zonnekoning leerde deze voile rosé, met een bouquet van wilde bloemen, viooltjes en hazelnoten, kennen door de arbeiders uit de Champagnestreek die aan het paleis van Versailles werkten. De Frange voist dronk de rosé bij voorkeur bij zijn favoriete salade van postelein en asperges.

"Het maken van deze wijn is aan strikte regels gebonden", legt monsieur Gallimard uit, terwijl hij zijn gasten door de wijnkelders leidt. "Alleen de pinot noir-druiven die op de schuinste hellingen groeien en dus onder de meeste zon rijpen. mogen hiervoor gebruikt worden. Vooral de gistingfase vraagt veel tijd en aandacht. Het is net een beveling, je moet erbij blijven. Uur na uur moet de wijn gecontroleerd worden. Het precieze moment waarop deze rosé haar bijzondere en unieke smaak krijgt. is immers niet te voorspellen."

Essoyes is het dorp waar de impressio-nistisch schilderende Auguste Renoir woonde er werkte. Hij ontdekte het plaatsje door zijn grote liefde en echtgenote Aline Charigot, die in Essoyes geboren en getogen was. De kunstenaar raakte betoverd door de rust, het licht en de cliarme van het eenvoudige boerenleven en kocht een huis in het dorpje. "Brood en boter zijn hier veel lekkerder dan in Parijs. En dan spreek ik nog niet eens over de lokale wijnen..." schreef Renoir aan zijn vrienden die in de hoofd stad achterbleven.

Het woonhuis van de schilder is niet voor publiek toegankelijk. Zijn achterkleindochter Sophie Renoir is nog altijd eigenaresse van het pand en bewoont het enige maanden per jaar. Het kleine atelier [1], achter in de tuin. is echter wel open voor kunstliefhebbers. Een bronzen relief van een danseres met tamboerijn is de enige authentieke Renoir die je hier aantrent, de rest is reproductie [2]. Niettemin is het leuk om hier de sfeer te snuiven, het bed te zien waarin de meester slipt en even rond te lopen op de plek waar hij zoveel bekende doeken vervaardigde. Zoals het fraaie portret dat hij van het rond-borstige kindermisje Gabrielle (lange tijd zijn favoriete model en zijn middelste zoon Jean maakte. Een reproductie van dit schilderij siert ook een van de blinde muren in het dorp. Voor zijn bekendste werk moet u in het Musée d'Orsay in Parijs zijn.

Op het nabijgelegen kerkhof zijn de twee familiegraven te zien, waarin Renoir en echtgenote Aline rusten samen met haar moeder en enkele van hun kinderen. Het graf van Renoir [3] wordt bekroond door een bronzen portret dat de Parijse beeldhouwer Guino in opdracht van hem maakte. De buste van Aline Charigot, waarvan het originele ontwerp in het Parijse Musée d'Orsay prijkt. ontbreekt. Het kunstwerk, dat Renoir zelf in samenwerking met Guino vervaardigde. is vorig jaar gestolen.

Tip

La Roseraie

Het oude jachthuis La Roseraie is door de sympathieke uitbaters Marie-Claude en Pierre Menou omgetoverd t t een knus pension. Het echtpaar, dat jarentangeen uitgeverij in Parijs runde, richtte het in met Franse meubets uit grootmoeders tijd en bric- -brac. In de tuin bloeien talloze rozenstruiken en in de moestuin groeit de onbespoten groente die Marie-Claude teelt. Hiervan maakt de vrouw des huizes de heerlijkste gerechten, die zij haargasten 's avonds tijdens de table d'h tes voorschotelt. Haar courgettepuree met kerrie is onovertroffen! Zie www.laroseraie-en-champagne.com

En als u toc h in de buurt bent...Colombey-les-deux- glises Bezoekhet huis, monument Croix de Lorraine, mus um en het grafvan de beroemde G n ral de Gaulle.

Zie www.barsuraube.net/tourisme/charles-de-gaulle.

Bayel Wilt u de glasblazers van de Cristalleries Royales de Champagne aan het werk zien? Zie www.barsuraube.net/tourisme/bayel/index.htm.

Clairvaux Hier staat de abdij van de cisterci nzers uit de twaalfde eeuw, die door Napol on werd gebruikt als gevangenis. T t op vandaag is een deel van de abdij een huis van bewaring.

Zie <http://abbaye-clairvaux>.